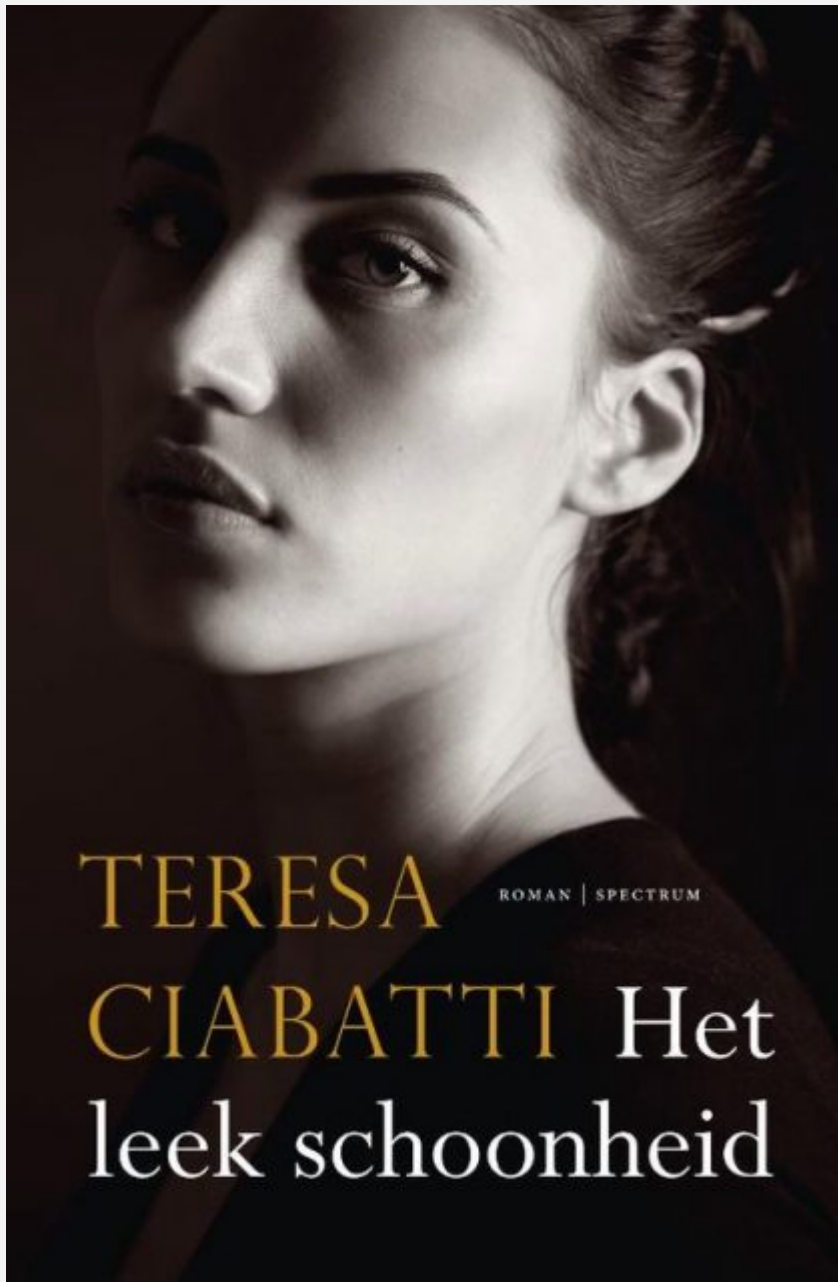

'Het leek schoonheid' door Teresa Ciabatti

Het leek schoonheid is een verhaal van een vrouw die haar leven beschrijft vanuit frustratie, afgunst en woede. Meteen aan het begin wordt aan de lezer meegedeeld: *"Feiten en personen in deze geschiedenis zijn echt. Verzonnen zijn de leeftijd van mijn dochter, haar woonplaats, wat dies meer zij."* Als alles waarheidsgetrouw zou zijn, dan heeft Teresa Ciabatti zich in haar hoofdpersoon niet gespaard.

De roman heeft een korte introductie, waarna het eerste en het tweede boek aan bod komen en het geheel wordt afgesloten met een appendix. In de introductie wordt verteld hoe de oma van de ik-figuur door haar vader wordt mishandeld. En passant worden nog wat andere voorbeelden van vrouwenmishandeling genoemd.

'Het eerste boek' gaat over de puberteit van de hoofdpersoon. Laten we haar gemakshalve Teresa noemen. Iedereen die zich zijn/haar eigen puberteit kan herinneren zal zich hierin herkennen. Teresa is te dik, ze is lelijk, ze is niet geliefd. Ze is maar een provinciaaltje dat in Rome op school is gekomen, haar moeder is afschuwelijk en haar vader misbruikt haar. Ze heeft wel een vriendin, Federica, die ook te dik is, maar geld genoeg heeft om iets aan haar borsten te laten verbouwen, terwijl Teresa zelf twee ongelijke borsten heeft en zich daarvoor hevig schaamt, maar ze heeft geen geld voor een operatie.

En dan is daar Livia. Zij is de beeldschone zus van Federica, met blond haar en blauwe ogen, die alle mannen kan krijgen. Teresa doet blauwe lenzen in en Federica maakt haar haren stijl, maar aan Livia kunnen ze niet tippen en de leukste jongen, Massimo, is niet voor hen weggelegd. In de introductie stond echter al een waarschuwing: *"Ieder mens voelt pijn en vreugde die een ander in dezelfde omstandigheden niet voelt."* Dat klopt, want de populaire Livia springt op een avond van het dak.

Teresa is daar getuige van. Van schrik grijpt ze niet in, wat haar een blijvend schuldgevoel zal opleveren. Ook zegt ze niemand dat vriendje Massimo er helemaal geen schuld aan had, waardoor zijn leven vergald wordt. Waarom Livia sprong wordt niet uitgelegd. Vanaf dat moment heeft Livia een hersenbeschadiging die niet kan herstellen en haar altijd achttien jaar laat blijven. Haar haar blijkt echter bruin te zijn.

Dan is er een sprong van dertig jaar in de tijd. Teresa is een succesvol schrijfster geworden, hoewel al gauw blijkt dat ze meer een eendagsvlinder is. Ze is gescheiden en heeft een dochter met wie ze haars ondanks alleen maar ruzie heeft. Ze ontmoet Federica opnieuw en de vriendschap bloeit weer op.

In 'Het tweede boek' komen de problemen van de overgang aan de orde. Het blijkt vaker voor te komen dat tijdens de overgang de problemen uit de puberteit weer op gaan spelen. Daarom spreekt Teresa, die 47 is, zich zo gefrustreerd en zo woedend uit over een periode die ze al lang afgesloten had kunnen hebben in andere omstandigheden. Tenzij haar woede inherent is aan haar karakter op grond waarvan ze zegt: *"Wacht maar, als we het op onze heupen krijgen, vliegt hier alles de lucht in. De impuls tot vernietigen, de neiging om de boel te laten ontploffen is nooit afgezwakt."*

Er ontstaat een nieuwe situatie als Federica een poos weggaat en Teresa de zorg voor Livia krijgt. Dat Federica kanker heeft wordt alleen zijdelings vermeld, want alles draait om Teresa. Zij ziet in Livia een tweede kans dochter en de mogelijkheid tot boetedoening. Ze deinst er evenwel niet voor terug om een relatie aan te gaan met Massimo, de ex-vriend van Livia.

De appendix is ten slotte gewijd aan dochter Anita met wie Teresa alsmaar geen goed contact kan maken, maar op wie ze heel trots is. *"Willen jullie echt weten waarom ik mijn tieten niet heb laten doen? Om die van Anita te laten doen. Om mijn dochter te verbouwen, bedacht ik, zodat eenzaamheid, gebrek aan liefde haar bespaard zou blijven."*

Teresa kan haar frustraties niet verwerken, wat tot irritatie bij de lezer kan leiden. Toch zit er zoveel leed in deze roman dat die daardoor aangrijpend wordt. Neem Federica die als rijkelui-meisje alles mee leek te hebben, maar op haar 47e aan kanker overlijdt en zich tijdens haar chemokuren geen zorgen meer maakt over haar haar, maar over haar pruiken. Of Livia, het schoonheidsideaal, die toch een zelfmoordpoging doet. Of Teresa zelf die zoveel meer van zichzelf eist dan ze waar kan maken. Daarom is het begrijpelijk dat *Het leek schoonheid* genomineerd is voor de Premio Strega 2021.

In de schrijfstijl van Teresa Ciabatti wisselen volzinnen en losse kreten elkaar af. Feiten worden even makkelijk weer ontkracht. Hardheid en zachtheid volgen elkaar in hoog tempo op. Net zo woedend als de hoofdpersoon is, slaat de schrijfster wild om zich heen met woorden. Daar moet je tegen kunnen.

Uitgeverij   Spectrum, 2022

Pagina's   239

Vertaald   uit het Italiaans: door Anne Tilleman en Wilfred Ploeg (*Sembrava Bellezza*, 2021)

ISBN   978 9000 379 804

Recensie door Janny Wildemast, juli 2023